

moria Sebastianus Portugallia, & Algarbiorum Rex Militiarum Iesu Christi, Sancti Jacobi, & de Avis in Regno Portugallia institutum perpetuus Administrator Apostolica auctoritate deputatus nonnulla statuta, ordinationes, & stabilimenta, quae tunc felici earumdem Militiarum regimini, & administrationi utilia videbantur, condiderit, illaque per sael. rec. Pium V., & Gregorium XIII. Praedecessores nostros confirmari curaverit, prout per ipsos Praedecessores certis modo, & forma tunc expressis confirmata fuerunt, tamen temporum varietas, & ditorum Regnorum mutationes, & praesens status plane ostendit, quod etiam jam a dicti Sebastiani Regis conditoris temporibus manifeste compertum est, quamplura ex praedictis statutis, ordinationibus, stabilimentis, ac usibus, & naturis ditorum Militiarum, aut nullo modo, aut difficile admodum observari posse, nec, ut observentur, expedire, immo pro ditorum Militiarum regimine, & felici progressu plurimum expedire, nonnulla ex eis cassare, & annullare, alia etiam immutare, & emendare, & multa de novo condere, statuere, & ordinare. Ideo Nobis humiliter supplicari fecisti, ut earumdem Militiarum statui in praemissis opportune consulere de benignitate Apostolica dignaremur.

Facultas, de qua in rubrica

§.2. Nos igitur, qui iustis votis tuis, iisque praesertim, quae Religionis cultum, ac Militiarum regularium prosperum regimen, & augmentum respicere dignoscuntur, libenter annuimus, Constitutionum, statutorum, & definitionum earumdem, ac literarum confirmatarum a dictis Praedecessoribus emanatarum tenores praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, maiestati tuae, ut cum consilio nonnullorum antiporum ditorum militiarum, & aliarum etiam personarum eorum Ordinem minime professarum, ad id per te eligendarum, statuta, consuetudines, regulas, definitiones, stabilimenta, & ordinationes ditorum militiarum, etiam si Apostolica auctoritate, ut praesertur, vel alias confirmata, & approbata fuerint, pro praesentis temporis necessitate, & qualitate, mutare, reducere, declarare, cassare, & annullare, ac in melius reformare, & alias definitiones, ordinationes, & statuta militiarum praedictarum, ac illarum personarum, rerum, & bonorum regimen, administrationem, & gubernium concernentia condere, statuere, & ordinare libere, & licite valeas: quae etiam statuta, & ordinationes, sic, ut praemittitur condita, ordinata, & stabiliata, postquam tamen per Nos, & Sedem Apostolicam, confirmata fuerint, eisdem militiis utile, & commodum visum fuerit, in toto, vel in parte executioni demandare, eaque ab omnibus earumdem Militiarum Militibus, & aliis personis, ad quas pertinet, quarumque interest, aut intererit circa earumdem Militiarum Praeceptorias, Collegia, Ecclesias, Domos, res, & bona observari fa-

ciendi, auctoritate Apostolica, tenore praesentium facultatem concedimus, & impartimur.

§.3. Et sic per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definituri debere, & quidquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.4. Non obstantibus praemissis, & literis ditorum Praedecessorum, nec non Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac aliis earumdem Militiarum statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Militiis, illarumque Administratoribus, Fratribus, Militibus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub Anno Piscatoris die 29. Augusti 1591. Pontificatus nostri Anno I.

XXXV.

Declarat Constitutionem Pii Papae V. quoad Contractus quorumcumque censuum inter quascumque personas trium statuum Regni Navarrae initos ab anno Domini 1580., vigorem in eodem Regno Navarrae haberi incepisse, ac ex eodem anno solummodo personas praedictas comprehendisse: quo vero ad contractus censuum ante d. annum 1580. in eodem Regno impositorum factos, juris veteris, & Constitutionum aliorum Pontificum dispositionem attendendam esse.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

AD nos in supremo Beati Petri solio divina disponente clementia constitutos pertinet, & spectat quascumque Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum Constitutiones, ex quibus aliqua dubia in quavis orbis regione suborta fuisse novimus, prout rei, & loci dispositio postulat, atque necessitas exposcit interpretari, seu moderari,

Clausula pro huius Constitutionis firmitate.

Clausula derogatoria.

Dat. die annoque eisdem.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Procurium.

rari, aliaque opportunas desuper declarationes facere, ut sublatis per eas exinde quibusvis ambiguae dubitationis disputationibus, eorumdem Praedecessorum Constitutiones per eos, quos concernunt, cum tranquilla Dei pace iuxta Conditorum mentes observari possint.

Pii V. Constitutio in Statibus Navarrae recepta fuit.

§.1. Cum itaque nuper pro parte dilectorum filiorum Syndicorum, Officialium Deputatorum de regimine, & gubernio trium statuum, aliarumque personarum, incolarum, & habitatorum Regni Navarrae nobis fuerit expositum, quod licet constitutio fel. rec. Pii Papae V. Praedecessoris nostri super forma creandi census de mense Januarii 1549. Pontificatus sui anno 4. edita, & in alma Urbe publicata, in Regno Navarrae per plures annos usu recepta non fuisset: Nihilominus ipsi postmodum in generalibus Comitibus de anno Domini 1580. super rebus, & negotiis concernentibus commune gubernium istius Regni tentis ejusdem Pii Papae V. Praedecessoris Constitutionem praedictam, & illius in omnibus observantiam solemniter in dicto Regno, quoad omnes, & singulas illius personas, vel in eo quomodolibet moram trahentes usu illam receperunt.

Hinc diversa litigia profecta sunt.

§.2. Sed cum postmodum inter varios ex habitatoribus dicti Regni super invaliditate contractuum impositionum censuum a die publicationis dictae Constitutionis in Alma Urbe, ut supra, factae infra scriptorum, & super aliis rebus in dictis contractibus contentis diversa litigia contentiosa, aliaque gravissima inconvenientia in manifestum damnum eorum, qui bona fide ad praedictos contractus devenerunt, suborta fuerint, & nisi aliquo opportuno adhibito remedio occurratur, longe graviora in futurum laborari formidentur: nobis humiliter propterea supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Gregorius declarat, prout in rubrica.

§.3. Nos igitur, qui pro muneris officii ex alto nobis commissi debito quascumque dissentienti occasiones e medio tollere, ac singularum particularium unius integri Regni personarum spiritali quieti, quoad in Domino possumus, paternali affectu consulere tenemur, omnes lites, & controversias super praemissis ortas penitus extinguentes, ac singulas personas quavis auctoritate fungentes a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodate existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de consilio etiam, & assensu Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super rebus dubiis circa Decreta Concilii Tridentini, seu alias provenientia specialiter a nobis deputatorum, ad quos huiusmodi negotium remissimus, tenore praesentium, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, Apostolica Bull. Rom. Tom. V. Par. I.

auctoritate sancimus, volumus, & decernimus, ac etiam declaramus, ejusdem Pii Papae V. Praedecessoris Constitutionem, quoad contractus quorumcumque censuum inter quascumque personas trium statuum dicti Regni Navarrae initos ab anno Domini 1580. praedicto tantum vigorem in eodem Regno Navarrae habere incepisse, ac ex eodem anno solummodo personas praedictas comprehendisse: quo vero ad contractus censuum ante dictum annum 1580. in eodem Regno Navarrae impositorum factos juris veteris, & Constitutionum aliorum Pontificum dispositionem attendendam esse, & attendi.

Clausula.

§.4. Sicque per locorum Ordinarios, & eorum Officiales, & quoscumque alios Iudices, & personas, quavis etiam Apostolica auctoritate fungentes, sublata eis, ac eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, definiendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, definituri, & interpretari debere, irritumque, & inane quidquid, secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, etiam decernimus.

Derogatio contrariarum.

§.5. Non obstantibus dicti Pii Praedecessoris, quatenus obiter, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 30. Augusti 1591. An. I.

Datum Romae apud S. Petrum sub Anno Piscatoris die 30. mensis Augusti 1591. Pontificatus nostri Anno I.

XXXVI.

Dispensatio Societatis Iesu, recipiendi Novitios, etiam non servata forma constitutionis a Sixto Quinto desuper editae.

Hac Sixti V. Const. legitur sub num. X. Et de hac Societate. Vide in Const. XXXI. Pauli III. Regimini. Tom. VI. Part. I. fol. 185.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

EXponi nobis nuper fecit dilectus filius Claudius Aquaviva, Societatis Iesu Praepositus Generalis, quod cum in ipsa Societate, iuxta illius Institutum Apostolica auctoritate confirmatum, nec conventus, seu Congregationes Generales, nisi ad Praepositum Generalem eligendum, & alias rarissime, & ex causis tantum magni momenti, neque Provinciales, in quibus, iuxta felic. record. Sixti Papae Quinti Praedecessoris nostri priorem de Novitiis admittendis Constitutionem, quae incipit: *Cam de omnibus* Novitii ipsi admitti deberent, frequentius quam singulis triennii cogantur. Et dum haec coguntur, duodecim ad summum dies durare, in quibus non de Novitiis admittendis, sed graviora alia, iuxta Societatis ejusdem Constitutiones, tractari

Causae ob quas Soc. Iesu observare nequit Const. Six. V. de Novit. recipien.

etari debent. Ratio vero deputandi eos, qui Novitios extra congregationes ipsas, juxta posteriorem ejusdem prædecessoris declarationem, admittere possint, primum quidem valde difficulter, & incommodè in praxim deduci possit: præsertim in Regionibus Aquilonaribus, & Ultramarinis, propter magnam Collegiorum inter se distantiam, & sæpius etiam propter itinerum difficultates, bellaque, & alia pericula. Denique etiam in universum modus ille minus exactus sit eo modo, quem Societas ipsa sequitur: cum in illo duo, vel tres Deputati sufficiant, in hoc plures communiter interveniant. Et postremo, cum ratio illa decernendi, valde differat à modo, quem Societatis Constitutiones, & Apostolica Diplomata in deliberationibus faciendis, ac universa illius gubernatione præscribunt, juxta quem modum, Superior (auditus in rebus alicujus momenti Consultoribus) decernit, quod sibi ad majorem Dei gloriam facere videtur. Admissio autem illa per Deputatos, cum ad eorum suffragia non consultiva (ut sunt in Societate) sed decisiva fieri debeat, diversitatem non parvam in Societatem inducit.

Supplicatio Præpositi pro habenda defu- per provi- sione.

Pontificis di- spensatio re- cipiendi novi- tios, & cum eis dispensa- &c.

§. 1. Quate nobis humiliter supplicari fecit dictus Claudius, quatenus statui, & indemnitati dictæ Societatis consulentes, in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. 2. Nos igitur, qui Societatem prædictam, propter ejus in Ecclesia Dei uberes fructus, sinceris semper amplexi sumus affectibus: atque, ut uberiores in dies proferre valeat, integram, & intactam illi suos Novitios admittendi, & tam cum illis, quam cum veteranis illegitimis dispensandi, facultatem servari cupimus: prædictum Claudium specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, & poenis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum prædictum dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Societati prædictæ, ut ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam in Novitiis, etiam cujusvis generis illegitimis admittendis, quam in dispensationibus ad quælibet officia, gradus, & dignitates in Societate obtinenda, ipsis cujusvis generis illegitimis concedendis formam, & rationem omnimodam in illius Apostolicis Diplomatum, ac Privilegiis quibusvis, necnon & in Constitutionibus, decretis, & regulis expressam, libere, & licite prosequi, & retinere valeat, Apostolica auctoritate decernimus, & quatenus opus sit, etiam de novo concedimus, & indulgemus, eamque perpetuo observari volumus, & mandamus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Prædictis, ac nostra nuper edita, quæ incipit: *Circumspecta*, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis non obstantibus quibuscumque.

§. 4. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu dictæ Societatis Secretarii, aut Notarii publici subscriptis, ac personæ alicujus in Ecclesiastica dignitate constitutæ, seu Præpositi generalis pro tempore existentis, ejusdem Societatis sigillo munitis, eadem prorsus fides, ubique locorum, in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 30. Augusti millesimo quingentesimo nonagesimo primo Pontificatus nostri Anno I.

D. P. An. I.
die 30. Aug.
1591.

XXXVII.

Confirmatio gratiarum, & privilegiorum Monachorum Ordinis Cisterciensis, Congregationis S. Bernardi in Italia regularis observantiæ. Et communicatio omnium Indultorum aliis Congregationibus dicti Ordinis concessorum, & concedendorum.

Ipam Congregationem instituit Alex. VI. in Constitut. X. Plantatus. Tom. III. Par. III. fol. 240.

Quæ autem sint privilegia Ordinis Cisterciensis, legere est sup. in Constitut. I. Paschal. 2. Desiderium fol. 15.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex Religiosorum Congregationibus, illarumque personis sub Regulari reformatione Altissimo famulan. a Sede Apostolica concessa privilegia, nedum confirmare, & approbare, sed & alia aliorum Ordinum Regularibus personis, & locis concessa, ad eos quandoque extendere consuevit, prout eorumdem Religiosorum vota exposcunt, & ipse conspicit in Domino salubriter expedire.

Exordium.

§. 1. Sane dilecti filii Præfatus, Diffinitores, Visitatores, Abbates, & Priores Congregationis Sancti Bernardi in Italia, Cisterciensis Ordinis Provinciarum Tusciæ, & Lombardiæ, nobis nuper exponi fecerunt. Quod cum alias per sæl. record. Alexandrum VI., Julium II., Gregorium XIII., Sixtum V., nonnullosque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & seu Sædem prædictam, diversa privilegia, gratias, & indulta, dicto Ordini Cisterciensis, ac eidem Congregationi Sancti Bernardi, ejusque Monasteriis, Domibus, & locis, ac Præfidenti, Diffinitoribus, Visitatoribus, Abbatibus, Prioribus, & personis, generaliter, & particulariter concessa, & seu forsan confirmata, approbata, & innovata fuerint, prout in literis Apostolicis desuper confectis plenius continetur. Cumque alia sint ejusdem Ordinis Cisterciensis Congregationes, & Monasteria in diversis Mundi partibus

Petitio Congregationis S. Bernardi, pro confirmatione gratiarum a Summis Pontificibus concessarum, & pro communicatione Indultorum, aliarum Congregationum Ordinis Cisterciensis.

consistentia, & omnia sint unius corporis membra, & instituti, cupiunt Præfatus, Diffinitores, Visitatores, Abbates, & Priores prædicti, privilegia, gratias, & indulta hujusmodi pro illorum subsistentia firmiori per nos confirmari, & approbari, necnon alia eidem Cisterciensis Ordini, ejusque singulis Congregationibus, Monasteriis, Domibus, & locis illorum, illarumque Generalibus, Abbatibus, Præfidentibus, Superioribus, Capitulis, Officialibus, & personis concessa privilegia, facultates, & indulta, ad dictam Congregationem S. Bernardi in Italia, illiusque Monasteria, Domos, & loca, ac Præfidentem, Diffinitores, Visitatores, Abbates, Priores, & personas, & utrumque eorum extendi, illaque eis communicari. Quare pro parte dictorum Præfidentis, Diffinitorum, Visitatorum, Abbatum, & Priorum, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum desiderio annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio Pontificia omnium gratiarum a quibuscumque concessarum d. Congregationis S. Bernardi.

§. 2. Nos singulorum privilegiorum, gratiarum, & indultorum, ac desuper confectarum literarum hujusmodi tenores præfentibus pro expressis habentes, necnon Præfidentem, Diffinitores, Visitatores, Abbates, & Priores, eorumque singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula cujusvis generis privilegia, prærogativas, concessionem, facultates, exemptiones, libertates, conservatorias, immunitates, indulta, ac indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remissiones, cæterasque gratias spirituales, & temporales, etiam per modum communicationis, & extensionis, Ordini Cisterciensis, & Congregationi Sancti Bernardi hujusmodi, illorumque Monasteriis, Domibus, locis, rebus, & bonis, ac Abbati Generali, & Præfidenti, Diffinitoribus, Visitatoribus, Capitulis, Abbatibus, Prioribus, Officialibus, Ministris, Monachis, ac illius singularibus personis, & cuilibet eorum, tam in genere, quam in specie, & tam conjunctim, quam divisim, aut alias quomodolibet, tam per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & seu Sædem eandem, quam etiam Imperatores, Reges, Archiepiscopos, Episcopos, & alios quoscumque etiam ad quorumvis instantiam concessa, necnon desuper confectas literas, & scripturas quascumque, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, ac solemnitate quarumcumque quomodolibet omisarum, aliosque def-

ectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

§. 3. Eaque omnia, & singula in eis contenta, ac comprehensa, cum illorum extensionibus, communicationibus, & ampliationibus dicto Ordini, & Congregationi S. Bernardi in Italia, singulisque ejus Monasteriis, Domibus, locis, rebus, & bonis, Abbati Generali, & Præfidenti, Diffinitoribus, Visitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Superioribus, Præfatis, Officialibus, Ministris, & personis, eorumque Capitulis, etiam Generalibus, & cuilibet eorum, auctoritate, & tenore prædictis, etiam de novo, etiam Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, perpetuo concedimus.

Iterataque concessio eandem gratiarum.

§. 4. Et insuper, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessionem, jurisdictiones, antelationes, favores, facultates, declarationes, dispensationes, conservatorias, immunitates, exemptiones, libertates, præminentias, & indulta, cujusvis generis existentia; necnon indulgentias etiam plenarias, & peccatorum remissiones, cæterasque gratias spirituales, & temporales, tam eidem Cisterciensis Ordini, ejusque Capitulo, & Abbati etiam Generali, ac quibusvis illius, etiam quatuor primis Abbatibus, scilicet Clarevallensibus, Morimundis, Pontigniacis, & Firmianis, quam etiam ejusdem Ordinis Congregationibus in Regnis Hispaniæ, Portugalliæ, ac quibusvis aliis, eorumque, & aliorum tam virorum, quam mulierum, Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, locis, rebus, & bonis, necnon Capitulis eorum, etiam Generalibus, Diffinitoribus, Abbatibus, & aliis quibusvis eorum Superioribus, Præfatis, Officialibus, Ministris, Monachis, Novitiis, Fratribus, & Conversis, ac personis quibuscumque, tam in Urbe, quam in quibuscumque mundi partibus consistentibus, etiam illorum, & illarum intuitu, aut alias quomodolibet, & sub quacumque forma, & expressione verborum concessa, & concedenda, ac quibus de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, aut concessione Apostolica, Regia, Imperiali, Archiepiscopali, Episcopali, in genere, vel in specie, ac tam conjunctim, quam divisim, etiam per viam communicationis, & extensionis, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet possunt, & poterunt in futurum, etiam si talia sint, vel fuerint, quæ specialem, & individuum requirant mentionem, seu in præsentibus de verbo ad verbum insertionem, & seu particularem concessionem, ad prædictam Congregationem S. Bernardi in Italia, illiusque Monasteria, Domos, loca, res, & bona, necnon Præfidentem, Diffinitores, Visitatores, & Capitula, Abbates, Priores, Officiales, Ministros, Monachos, & singulares personas, ita quod dictæ Congregationis S. Bernardi Monasteria, Domos, loca, Conventus, & Capitula, etiam generalia, Præfidentem, Diffinitores, Visitatores, Abbates, Priores

Communicatio quorumcumque Indultorum Ordinis Cisterciensis quomodolibet concessorum, & concedendorum, in quantum d. Congreg. S. Bernardi expedit, & ejus Ordinationibus non sint contraria.

Priores, Officiales, Ministri, Monachi, Novitii, Fratres, Conversi, donati, oblati, & alia illius singulares persone, ac eorum res, & bona, sub eorum cura, & secundum eisdem Congregationis instituta, nunc, & pro tempore viventes, & existentia, pramissis omnibus, & singulis, aequae pariformiter, & absque ulla penitus differentia, perinde ac si illis, & eorum singulis principaliter, & specialiter, & expresse, ac nominatim, & non ad instar concessa fuissent (in quantum eidem Congregationi expediat, eiusque gubernio, privilegiis, Constitutionibus, & diffinitionibus non adversentur) uti, frui, potiri, & gaudere, libere, & licite possint, & valeant, auctoritate, & tenore predictis, etiam perpetuo extendimus: illaque omnia, & singula premissa, eis, & eorum cuilibet eisdem auctoritate, & tenore, similiter perpetuo communicamus, & concedimus.

Clausula sub
lata, &c.

§.5. Decernentes sic, & non aliter, per quoscumque Iudices, quavis auctoritate fungen., etiam locorum Ordinarios, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vice-Legatos Sedis, Apostolicos Nuncios, & Causarum Palatii Apostolice Auditoris sublati eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Defensorum
& executorum
hujus Bullae
deputatio.

§.6. Et nihilominus dilecto filio nostro ipsius Congregationis S. Bernardi in Italia moderno, & pro tempore existen. S. R. E. Cardinali Protectori, ac Venerabili Fratri Episcopo Papien., necnon dilecto filio Curiae Causarum Camerae Apostolice Generali Auditori, per presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios, presentes literas ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Praesidentis, Diffinitorum, Visitatorum, & Priorum predictorum, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra eisdem praesentes literas, & in eis contenta quaecumque inviolabiliter observari, ac plenum effectum fortiri, necnon Praesidentem, Diffinitores, Visitatores, Abbates, Priores, aliosque predictos, & eorum singulos, omnibus praemissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, & eorum quemlibet desuper contra praesentium tenorem, sub quovis pretextu, etiam subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, & etiam defectu intentionis nostrae per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoslibet, & rebelles, etiam per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggra-

vando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

§.7. Non obstant. nostra de non conceden. Indulgentiis, ad instar, ac pia me. Bonifacii Papae VIII., etiam Praedecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis; aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac dictis Sancti Bernardi in Italia, aliarumque Congregationum dicti Ordinis praedictarum, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Legatis, Nunciis, & Ordinariis, ac Congregationibus, & Ordinibus praedictis, illorumque Abbatibus, etiam Generalibus, aliisque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam in illarum foundationibus, & erectionibus obtentis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, per quoscumque Rom. Pont., similiter Praedecessores nostros, ac nos, Sedemque Apostolicam praedictam, etiam Motu simili, & Constitutorialiter, aut alias quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, etiam si in eis caveretur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma derogari possit, illorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum serie ad effectum praemissorum derogamus, illisque ad plenum derogatum esse volumus, & declaramus; ceterisque contrariis quibuscumque: Aut si aliquibus communiter, aut divisim, ab eadem sit Sede Indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Derogatio
omnium con-
trariorum.

§.8. Volumus autem, quod earumdem praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus ex scribis praedictorum Abbatum, aut Praelatorum, aut Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Monasterii dictae Congregationis S. Bernardi in Italia, aut alterius personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem pro suis fides in iudicio, & extra illud, ac ubique adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Fides danda
transumptis
hujus Bullae.

Da-

XXXVIII.

Ex Regest. in
Secr. Breve.

Nonnulla statuuntur pro Electis Nobilibus, & Popularibus componentibus tertium statum Hominum Comitatus Venetini, & Baronibus, & Feudatariis efformantibus secundum statum dicti Comitatus super solutione Pretiorum Capitalium, & aliorum onerum.

GREGORIUS PAPA XVI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Mota lites inter
secundum & tertium
gradum super
solutione onerum
sublati sunt
primum
Breve Grego-
rii XIII., ac
deinde eorum
dia inter Par-
tes inita.

§.1. CUM sicut accepimus, pridem fuissent motae lites, & quaestiones iudiciales inter dilectos filios Electos nobiles, & populares facientes tertium statum hominum Comitatus nostri Venetini ex una, & Barones, ac Feudatarios facientes secundum statum praedicti Comitatus, partibus ex altera, super eo, quod dicti Electi petebant ipsos Barones, & Feudatarios cogi ad contribuendum in Talleis, oneribus, collectis, subsidii, indictionibus, quae contingebat oportuisse iudici pro causa belli jam diu supportati pro defensione totius Patriae, & pro quibuscumque aliis causis concernentibus beneficium tam dicti secundi status, quam aliorum, velut illorum de Clero facientium primum statum, & dictorum nobilium, & hominum praefati tertii status, & Communitatum eorumdem, super quibus fuisset primo loco emanatum Breve fel. rec. Gregorii Papae XIII. Praedecessoris nostri sub datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 4. Junii anno Domini 1583. continens ordinationem factam ad decidendum hujusmodi controversiam, & inde super executione dicti Brevis praefatae hinc inde partes, aut deputati ab illis processissent ad certam concordiam de anno praedicto die undecima mensis Augusti nota sumpta, cuius tenore conventionem facta super pluribus capitulis dicti Brevis, etiam fuisset conclusum.

At super non
nullis Arrien-
sis petita fuit
decisio a Sixto
Papa V.

§.2. Super quibusdam aliis capitulis, de quibus non potuissent convenire, rursus supplicarunt pia memoriae Sixto V., etiam Praedecessori nostro, quatenus dignaretur dicta dubia adhuc indecisam pendencia decidere, & terminare, a quo fuisset obtentum alterum secundum Breve sub datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 18. Aprilis anni ejusdem Domini 1586. confirmatorium praecedentis emanati ab eodem Gregorio Praedecessore, & alias tenore in continentis, & inde super executione dictorum Brevium implorata, & prosequuta parte dicti tertii status, ipsi Feudatarii in nonnullis Capitulis fuissent opposites, & appellantes a sententia lata in Civitate Carpentoratis die 17. Octobris anni ejusdem Domini 1588. per Venerabi-

Deinde mota
fuerit alia li-
tes per Feuda-
tarios.

lem fratrem nostrum Dominicum Archiepiscopum Avenionen., tunc temporis in illis partibus Vice-Legatum, necnon a certis aliis decretis, etiam in executione dictorum Brevium promulgatis, & a nonnullis processibus factis tam in executione dictorum Brevium, quam in ipsa concordia, nonnullae Universitates locorum, & Oppidorum dicti Comitatus, subditorum dictis Feudatariis reclamasse ad bon. mem. Georgium Tituli Sancti Nicolai in Carcere Tulliano Presbyterum Cardinalem de Armagnaco nuncupato, illa aetate in Civitate Avenionis, & dicto Comitatu Collegam, tam ad habendam declarationem dictarum processurarum, quam ad fines contentos in petitionibus eorumdem, per quem praedictum Georgium Cardinalem auditis partibus, fuisset tandem processum ad sententiam desuper ab eo promulgatam, quam dicti Feudatarii praetendebant impugnare, tam ex capite nullitatis, quam iniquitatis, & cum praedictae lites nondum essent perfecte decisa, sed superessent adhuc dubia decidenda, deducta, & latius declarata tam in processu, quam verbotenus coram Venerabili Fratre nostro Dominico Episcopo Bignanensem Vice-Legato Legationis jamdictae Civitatis, volentes dicti secundi, & tertii statum partes hinc inde litibus, & differentis hujusmodi finem imponere, anno Domini 1589., & die 17. mensis Novembris, in primis super solutione summae duodecim millium scutorum, ex tenore dictorum Brevium ordinata fieri per dictos Feudatarios hominibus tertii status hujusmodi, transegerint, & convenerint, quod praefati Feudatarii facientes secundum statum ipsius patriae, tenerentur, & deberent liberare, & reddere quietos, & liberatos dictos homines tertii status a pensionibus annuis, & perpetuis, ac pretiis capitalibus illarum ascendentibus in universo ad summam praedictam, iudicatis praedicto secundo statui, & ab eodem susceptis ad solvendum infra tres annos tunc proximos, & interim supportare, & solvere distas pensiones jam tunc decursas, & decurrendas, una cum damnis, interesse, & expensis ob non solutionem praemissorum passis, & patiens per dictos homines tertii status iuxta taxam, & moderationem illorum damnorum, interesse, & expensarum per eundem Vice-Legatum fiendam, & de damnis, interesse, & expensis jam decursis, tenerentur dicti damnum passis facere, & proponere eorum petitiones infra tres menses proximos, quo tempore elapso, nisi dedissent eorum, petitiones essent exclusi, & pro praemissis adimplendis tenerentur dicti Feudatarii secundi status facere collectam inter ipsos infra tres menses proximos pro dictis pensionibus decursis, & decurrendis, & collectare tantum illos, qui non contradicebant solvere citra solventium praedictum, quoad iura, quae praetendebant contra contradicentes solvere, & dictam collectam, & pecunias dare, vel consignare in manibus Thesaurarii generalis trium statu-

Tandem tran-
sactio inter
partes facta
fuit.

tuum predictorum, & si dictam collectionem in forma predicta non faceret infra dictum tempus, prefatus Vice-Legatus cogeret illos ad eam conficiendam, prout ei videretur, quibus omnibus premissis adimpletis, & mediante implemento illorum, dicti Feudatarii essent quieti, & liberati pro omni, & toto eo, in quo teneri possent dicto tertio statui, & Communitatibus dictae Patriae pro predictis debitis, & impensis contentis in dicto Breui, & concordia inde facta superius expressa, absque eo quod inferretur aliquod praedictum per huiusmodi concordiam ipsi sententiae latae per eundem Georgium Cardinalem, & illa salva remanente in statu, in quo reperiebatur: Quodque dicti Feudatarii contribuere tenerentur in omnibus debitis, & impensis factis ratione induciarum recuperationis locorum deperditorum, & occupatorum per haereticos, nuncios, & muneribus ex causis predictis respective missis, & factis, & in omnibus aliis, etiam occasione belli, in quibus predicti Vassalli consentirent, vel ordinatum foret per Superiorem, iuxta formam ordinationum, & compositionum factarum per Deputatos utriusque status cum dictis haereticis, & hoc ab anno ejusdem Domini 1583, usque in diem celebratae concordiae huiusmodi, citra concessionem respectu futurorum negociorum iuxta taxam, seu cottam per dictum Vice-Legatum fiendam, & declarandam, & fieret separatio debitorum pro dictis causis contractorum infra tres menses proximos modo, & forma contentis in precedenti articulo, & secundum divisionem fiendam; & quilibet status susciperet suam cottam, ita ut unus status non teneretur pro alio, & mediante, ac facta solutione cotta taxanda per dictum Vice-Legatum, dicti Feudatarii deberent esse quieti, & liberati a debitis, & impensis factis durante tempore predicto, tam per dictum tertium statum, quam Communitates illius, concernentibus tamen generale dictae Patriae, & quae intrabant, vel habebant intrare generalem peraequationem dictae Patriae, ac quod pro praestatione Avenae fieri solita praefidariis Militibus Equestris Ordinis, similiter reliqueretur dicto Vice-Legato iudicandum super contributione faciendam occasione dictae Avenae; & si fieri deberet, tenerentur quoque dicti Vassalli contribuere, unusquisque tamen in suis Feudis ad debita, & impensas factas usque in diem transactionis huiusmodi per Communitates particulares Feudatarios habentes, pro reparatione Pontium, Fontium, Itinerum, & aliorum, in quibus de jure tenerentur, quod, & pro futuris, ac perpetuis temporibus observaretur; Nec non, quod posthac, & pro futuris temporibus dicti Feudatarii possent verificare bona, quae praetendebant esse de dictis eorum Feudis, & Feudalia secundum tenorem, modum, & formam eis praescriptam in Breui emanato a Sixto Praedecessore huiusmodi, & casu, quo vellent eligere viam probatoriam, tenerentur il-

lud declarare infra tempus, aut spatium sex mensium immediate sequentium, & postmodum perficere eorum probationes, & separationes dictorum bonorum iuxta formam ipsius Brevis infra alios sex menses postea sequentes pro omni, & quacumque dilatione, eademque via electa, bona, quae non probarentur per eos Feudalia, computarentur insolidum inter bona Allodialia intra quam dilationem etiam homines dicti tertii status possent verificare bona, quae praetendebant esse allodialia, si bonum eis videretur; Quodque si dicti Feudatarii nolent eligere dictam viam probatoriam, tunc sequentia essent, & censerentur Feudalia, videlicet iurisdictionis, Castrum habitationis cum suis aedificiis, orto, & curtibus possidere solitis, & existentibus intra Oppidum loci, in quo Castrum est situm, ad usum dicti Castrum destinatis Garena, Pedagia, Banna, Leyda, Pulmeragia, necnon nemora, quatenus dicta nemora forent antiquitus possessa ab ipsis Feudatariis; aquae autem, & aquarum decursus ita demum reputarentur Feudales, aut esse de feudo, si & quatenus probarent illas ex causa, aut concessione valida, & legitima acquisivisse, & obtinere citra praedictum usum publici, & juris tertii, si quae extare, aut competere reperirentur. Quoad vero census, servitia, tasquas, directa dominia, Furnos, Bannaretos, & similia, Molendina, Bannareta, si quae essent possessa per dictos Feudatarios reputarentur feudalia, si & quatenus ex probationibus legitimis, & a jure approbatis verificarentur esse feudalia. De reliquis vero bonis, quae ipsi Feudatarii habebant, & tenebant immobilia, & praedia sive rustica, sive urbana, cujuscumque essent naturae, sita, & possessa, tunc per dictos Feudatarios intra locum, & Territorium ejusdem feudi, in sequendo declarationem, & ordinationem super iis verbo factam per dictum Vice-Legatum, auditis partibus jam dictis, licet eadem ordinatio non foret redacta in scriptis, attamen iuxta illam partes predictae, nominibus supra dictis, convenerant pro bono pacis ad ipsam controversiam terminandam, quod una dimidia pars eorumdem bonorum declararetur, & esset allodialis, altera vero dimidia pars remaneret feudalis. Praedia tamen, Erema, seu Terrae gastrae non intrarent in divisionem praedictam ad effectum contributionis Tallearum, sed remanerent hinc inde partibus in statu, & terminis, in quibus consueverant fuisse, & esse a temporibus praeteritis usque in diem transactionis huiusmodi; similiter Columbaria tunc temporis possessa per dictos feudatarios intra loca, seu Territoria feudi, videlicet aedificium, & quatenus illud protenderetur, & non ultra, non includerentur in praedicta divisione, & solutione Tallearum; & ante praedictam divisionem, aut separationem bonorum allodialium, a Feudalibus faciendam, esset de illis facienda extimatio per probos, aut expertos hinc inde eligendos, aut ex officio per superiorem

Ma-

Magistratum deputandos, secundum quam extimationem describerentur ad separanda allodialia bona a Feudalibus usque ad complendam cottam adjudicatam pro bonis allodialibus, & alia restantia dimitterentur, & describerentur cum feudo, & aliis bonis feudilibus, & ita praedictas cottas bonorum feudaliu ab allodialibus separando, & dividendo, quod feudalia essent ab una parte conjuncta, & continentia, quantum fieri posset, & quo commodius pro Feudatariis, & allodialia ab iis essent disjuncta, & separata, & apponerentur, seu assignerentur terminis intra praedicta feudalia, & allodialia, prout melius posset conveniri ad perpetuandos limites ejusdem divisionis praedictorum in unaquaque ex dictis portionibus inclusorum, ita tamen, quod quando praedicta bona allodialia allibarentur, seu poerentur in peraequatione aliorum bonorum ejusdem Oppidi, & Territorii, non observaretur praedicta extimatio, sed fieret altera nova extimatio, quae regularetur secundum extimationem, quam contingeret fieri pro distributione, & peraequatione singulorum praedictorum dicti Oppidi, & Territorii, & hoc in libro separato a Catastro Communitatis particularium, & donec facta foret dicta separatio, convenerant, quod cotta pro qua dicti Feudatarii haberent contribuere provisorie, & declararetur per dictum Vice-Legatum, & pro dictis bonis feudilibus essent dicti Feudatarii immunes, & exempti ab omnibus oneribus, & impensis, causa belli imposteram faciendis, attempto, & mediante servitio personali, ad quod tenebantur, & illud, cum essent a Superiori requisiti, vere, & actualiter praestando praeterquam in casibus sequentibus, velut ratione, & ex causa tregae ineunda, cum dicti tres status putavissent dandam esse pecuniam pro dicta trega, seu pace obtinenda, ad majora pericula, & damna belli devitanda, similiter pro causa redemptionis, & recuperationis Castrorum, & Oppidorum ejusdem Comitatus fiende ex deliberatione trium statuum, aut Deputatorum ab eis, si contingeret aliqua ex iis esse in futurum ab hostibus occupata ulterius pro devitanda invasione hostium, quae propinqua esset, & immineret, vel pro redimenda, & liberanda Patria post ingressum illius, scilicet compositione pecuniaria mediante fienda ex conclusionem trium statuum in praedictis casibus, & quocumque illorum pariter, ac pro Legatis, & Oratoribus, seu Nunciis mittendis ad Nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, sive alios Principes, & Gubernatores, ad quos dicti status putarent expedire mittendum esse pro causis praedictis, & aliis concernentibus omnes dictos tres status, & quoad electionem personarum mittendarum, servaretur solitum. Insuper pro dono solito sciendo dictae Patriae Legatis a Sede Apostolica mittendis, & intrantibus huiusmodi Provinciam, ac in felici eorum ingressu. Ac denique pro aliis omnibus causis, & impensis, in quibus de jure, &

in omnibus aliis casibus, in quibus servitium personale praestari non posset, in quibus casibus tam superius particulariter expressis, quam aliis existentibus, de jure tenerentur dicti Feudatarii tantum contribuere pro cotta declaranda, & quam diffinitive contingeret declarari a Superiore post praedictam separationem bonorum, ut supra faciendam. Item, quod ob bona, quae allodialia in futurum declararentur, ab eis possessa obligati essent dicti Feudatarii ad contributionem cum aliis tertii status ad omnes expensas, & omnia onera belli in futurum faciendi, & aliorum pro communi beneficio, praeterquam pro fastigiis, & muneribus personalibus, aut impensis loco illorum faciendis, & in casibus, in quibus de jure contribuere non tenebantur pro bonis jam dictis, citra praedictum dicti Brevis, & illo salvo semper remanente: quodque ad evitandum pro futuris, & successivis temporibus rursus suscitari dubitationem, aut controversiam super discernendis bonis allodialibus a feudilibus praedictis in quibuscumque locis, & Oppidis ejusdem Comitatus, fieret descriptio, seu liber Catalogi omnium bonorum allodialium a quibuscumque personis ibi possessorum, exceptis bonis allodialibus Feudatariorum, tam tunc possessis, quam in futurum acquirendis, quae in libro separato describerentur, post quam quidem descriptionem, si contingeret dicta bona alienari, & ab hominibus dicti tertii status transferri in praedictos Feudatarios, nihilominus praedicta bona manerent allodialia, velut antea erant, cum adhuc possiderentur a personis dicti tertii status, hoc salvo, quod si pro habendis, aut acquirendis bonis allodialibus ipsi Feudatarii permutarent, & traderent bona feudalia, praedium permutatum succederet in locum, & parem qualitatem, & causam illius, in cuius locum foret surrogatum, data paritate valoris illorum, & omni fraude cessante, & pari modo si Feudatarii venderent, aut alienarent de bonis feudilibus, id quod alienatum esset, non esset amplius feudale, sed remaneret allodialia, & loco illorum surrogarentur bona allodialia dicti Vassalli, & Feudatarii in simili valore, ad extimationem proborum, quae efficerentur, & remanerent feudalia, omni fraude cessante, & idem esset dicendum in casu confiscationis diffinitive declaranda in favorem dictorum Feudatariorum, casu, quo docerent directum dominium praedicti confiscati esse feudale de feudo illius, & praedictis exceptis casibus, dicta bona allodialia remanerent allodialia. Praeterea in casibus, in quibus dicti Feudatarii collectari possent virtute ipsius transactionis, quod dictae Communitates aliquas collectas imponere non possent, sine expressione summae, & causae, idque, vocatis dictis Feudatariis, & si dicti Feudatarii essent extra Monarchiam, vocatis eorum Bajulis, vel Procuratoribus jurisdictionalibus, illisque certioratis, tempore legitimo, quo possent interesse dictae impositioni, & adhibere illorum impensis aliam

Nota-

Notarium, si videretur in dicta impositione concludenda, qui una cum Secretariis distarum Communitatum notam retineret de huiusmodi conclusionibus feudatarios concernentibus, nec possent dicta collecta converti in alios usus, quam in quos forent destinatae, nec imponi collecta, nisi prius discussa bursa communi ratione, & respectu reddituum eiusdem Communitatis: Quodque per praemissa, & superius conventa nullum intelligeretur inferri praerudicium iuribus, & facultatibus acquisitis cuiquam praedictorum statuum, & tam velut universis, quam velut singulis ex transactionibus, & conventionibus, ac quibuscumque actibus initis, & stipulatis inter Communitates locorum, & Oppidorum, aut particulares personas ex una, & dictos eorum Feudatarios ex altera, nec etiam censeretur derogatum privilegiis ab hinc partibus respective obtentis, nisi in iis, de quibus fuit saepius specialiter, & expresse conventum, & concordatum, sed manerent cuique, prout respective competebant, integra, & salva, atque mediantibus praemissis, & illis salvis, dicta hinc inde partes supradictis nominibus renunciaverunt omnibus litibus, processibus, appellationibus, & controversiis superius narratis, ita ut esset pax, & concordia inter dictos status, prout in diversis Instrumentis publicis desuper confectis plenius continetur.

Distam concordiam confirmat Gregorius.

§.3. Nos, qui personarum quarumlibet, earum praesertim, quae nobis, ac Sanctae Romanae Ecclesiae in spiritualibus, & temporalibus immediate subfunt, quietum, & tranquillum statum sincero desideramus affectu, Motu Proprio, non ad Electorum, & Baronum, ac Feudatiorum praedictorum, seu aliorum pro eis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & certa scientia nostris, ac de Apostolica potestate plenitudine, omnia, & singula Instrumenta praedicta, ac prout illa concernunt, omnia, & singula in eis contenta, ac inde secuta quaecumque, auctoritate Apostolica, tenore praesentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adijcimus, omnesque, & singulos juris, & facti, ac solemnitatum desuper forsitan, omiffarum, defectus, si qui intervenerunt quomodolibet in eisdem, supplemus, nec non singulas personas trium statuum praedictorum ad illorum observationem perpetuis futuris temporibus omnino teneri, & efficaciter obligatos fore, atque sententis, censuris, & poenis ecclesiasticis ad id cogi, & compelli, nec ab illis ullo umquam tempore, quovis praetextu, occasione, vel causa resistere posse, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, motu, & scientia, ac potestate plenitudine similibus, ex nunc irritum, & inane decernimus.

Derogat concordiam.

§.4. Non obstant Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis Avenionensis, & Comitatus praedictorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica,

ca, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 9. Septembris 1591, Pontificatus nostri Anno I.

AN. CH.
1591.

XX XIX.

Definit casus, quibus Camera Apostolica concordare potest cum Baronibus super Feudis devolutis: ac Pii V. Constitutionem super Fisco applicandis bonis Homicidarum, allodialia tantum comprehendere declarat, & ad descendentes huiusmodi Homicidarum extendit.

Ex Regest. in Secr. Brev.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ecclesia Catholica, & Apostolica cura, quam Nobis Deus Optimus Maximus committere pro sua in Nos inenarrabili clementia dignatus est, Nos subinde admonet officii nostri, ut in iis Constitutionibus, quae a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, hactenus emanant, tam circa disciplinam Ecclesiasticam, quam circa forenses controversias, nihil obscurum, nihil ambiguum, aut incertum contineri patiamur, quod occasionem praebere possit controversiis, quae plerumque ab avidis hominibus in eam partem trahi comperimus, quae a mente legislatoris, quam longissime recedunt, quod experientia ipsa quotidie evirere videmus.

Exordium.

§.1. Cum enim multae lites, & controversiae, coram dilectis filiis nostris Camera Apostolica Clericis, aliisque eiusdem Camera Officialibus, hactenus indecise pendebant, iidem Officiales super nonnullis difficultatibus, quae saepe, & in dies emergunt circa Constitutionum Summorum Pontificum Praedecessorum nostrorum interpretationem, nos consulere solent, ut opportuna declaratione, omnem tollentes ambiguitatem pendentium, ac etiam futurorum negotiorum decisioni prospiciamus. Atque inter alias dubitationes quaedam non indignas nostra determinatione super Constitutione fel. rec. Pii V. Praedecessoris nostri, quae incipit: Admonet nos sub dat. 4. Kal. Aprilis Pontificatus sui Anno II., Nobis insinuarunt, an scilicet stante praedicta Constitutione, liceat in causis, quae super devolutionibus inter dictam Camera, & Barones ex quacumque causa, vel occasione, sive linea finitae, si de investitura non appareat, sive canonis non soluti, sive delicti commissi indecise pendent, liceat transigere, & ad aliquam concordiam devenire, sive possessio sit penes Barones, sive etiam penes Camera, etiam vigore sententiarum in possessorio litarum, sive ipsam causam ab aliis Curiae Tribunalibus, inter particulares personas introductam ad se advocari curaverit, & possessionem pro iuribus suis, vel ex

Dubium exortum an Camera Apostolica concordare possit cum Baronibus circa devolutionem feudorum.

Concordari posse declarat Gregorius in casibus hic expressis.

Aliud Dubium super interpretatione Bullarum Gregorii XIII., & Sixti V. circa dictae Camerae applicandas Terras, ubi homicida grassatur.

Gregorius de elaratiis comprehendi non solum Feudorum, sed etiam homicidam.

Eorum verborum in Bulla Pii V. non comprehendit.

Sixtus V. constitutioni Allodialia tantum subijci voluit non bona fideicommissa addidit.

cessione alterius ex litigantibus adeptae fuerint.

§.2. Nos huiusmodi controversias, & haestationes tollere volentes, hac nostra in perpetuum valitura Constitutione declaramus, in omnibus praedictis casibus licite posse per dictos nostros Officiales cum Baronibus super dictis feudis transigi, & concordari, easque Infeudationes, quas recedendo a lite per eos auctoritate nostra fieri contigerit sub praedicta Pii Constitutione non comprehendere declaramus, & decernimus.

§.3. Et insuper cum saepe record. Gregorius XIII., & Sixtus Praedecessores nostri in Constitutionibus, quas adversus Bannitos, Homicidas, & Latrones, eorumque complices, fautores, & receptatores ediderunt, Ducatus, Domini, Vicariatus, Gubernia, Penda, Civitates, Terras, Oppida, Castra caeteraque bona, quae ex causis in dictis Constitutionibus contentis, Camera Apostolica aperta, devoluta, confiscata, applicata, & incorporata sub praedicta Constitutione Pii V., minime comprehendere declaraverint, sed non satis aperte eorum intentionem aperuerint, an praedicta declaratoria comprehendere voluerint ea bona, quorum post confiscationem Camera Apostolica possessionem capisse reperiretur, an praedicta poena confiscationis afficere voluerint omnes praedictos homicidas, & latrones per Terras, & Statum Ecclesiae grassantes, vel tantummodo horum fautores, & receptatores, quae res aniam praebuit controvvertendi diversis diversa sententibus.

§.4. Nos omnem ambiguitatem de medio tollere volentes, declaramus intentionis praefatorum Praedecessorum nostrorum fuisse in praedicta declaratoria comprehendere etiam ea bona, quorum post confiscationem Camera Apostolica possessionem accepisset, nec non omnes supradictas personas una, & eadem poena (prout Iuris dispositioni consentaneum esse, non ignoramus) comprehendere, ita ut non solum Receptatores, & Fautores, sed etiam homicida, & latrones, qui per Statum Ecclesiasticum manu armata grassantur sub eadem lege confiscationis bonorum omnium, tam feudali, sub quacumque forma Investitura concessorum, etiam in casibus permissis ex forma Investiturae licuerit fideicommissi, eique subiecta fuerint, quam allodialium, & aliorum iuxta dictarum Constitutionum tenorem, quem hic pro expresso haberi volumus, comprehendere intelligantur, nec non bona eorundem grassatorum, & latronum, & eorum fautorum, ac receptatorum, sic, ut praefertur confiscata, declarationi Gregorii, & Sixti inhaerentes supradicta Constitutione Pii V. non comprehendere declaramus.

§.5. Et quoniam ad majorem facinorosorum hominum, & grassatorum huiusmodi, eorumque receptatorum, & fautorum terrorem, idem Sixtus etiam in praedictum filiorum, descendentium, & aliorum quorumcumque agnatorum in investituris, con-

Bull. Rom. Tom. V. Par. I.

cessionibus, seu aliis dispositionibus comprehensorum, praedicta bona feudalia confiscavit, & Camera praedicta applicavit, & incorporavit bona vero, in quibus reperitur facta fideicommissa, cum in ea parte Sixtus de allodialibus tantum senserit, prout & Nos ita sensisse declaramus, ea durante tantum vita naturali delinquentium praedictae Camerae applicavit, cum in his minus sibi licere voluerit, quam in feudaliibus, quae ab ipsa Principis liberalitate proficiuntur.

§.6. Nos videntes huiusmodi malitia quotidie pestem hanc grassatorum incrementum suscipere, eosque legum severitate coercere, & quantum in Nobis est penitus abolere cupientes, decernimus, & declaramus, ut in descendentes quoque huiusmodi latronum, & grassatorum, eorumque fautorum, & receptatorum poena deriveretur, ita ut omnibus bonis allodialibus priventur, non obstantibus quibuscumque fideicommissis, & substitutionibus sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus conceptis, & contentis, transversalibus solis, jus intactum ex huiusmodi fideicommissis post obitum delinquentium, & descendentium reservantes, ut ipsi facinorosi homines, quam in se poenam naturae feritate continent, in filios proprios derivare debeant. Has autem omnes declarationes nostras, excepta extensione poenae confiscationis allodialium, in praedictum descendendum veras esse declarationes, & casus omnes, tam praeteritos, quam futuros comprehendere volumus.

§.7. Sicque per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Camerae Apostolicae Clericos, Sanctaeque Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiti debere, irritumque, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.8. Non obstantibus saepe. Pii Papae IV. etiam Praedecessoris nostri de registrandis in Camera Apostolica literis illius interesse concernentibus, ita ut praesentes, etsi nullo tempore in ipsa Camera registrantur, nihilominus valeant, suumque plenarium fortiantur effectum, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.9. Ut autem praesentes literae omnibus innotescant, jubemus, illarum exemplar ad valvas Basilicae Principis Apostolorum, & Cancellariae Apostolicae, ac in acie Campi Florae publicari, earumque transumptis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eandem prorsus fidem in iudicio, & extra adhiberi, quae ipsismet praesentibus adhiberetur.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 10. Septembris 1591. Pontificatus nostri Anno I.

Allodialium lex respicit etiam Grassatorum descendentes.

Clausula pro huiusmodi declarationis observantia.

Obstantium derogatio.

Transumptorum fides.

Dat. die 10. Septem. 1591. An. I.